

Związek Międzygminny Obra

Berzyna 6, 64 – 200 Wolsztyn

tel. (068) 347 42 70, 347 42 71 tel./fax. (068) 347 42 72

e –mail : zmobra@wolsztyn.pl

NIP 923 – 15 – 69 – 035 REGON 411292527

Berzyna, kwiecień 2019 r.

Analiza

systemu gospodarowania odpadami na obszarze działania

Związku Międzygminnego „Obra” za rok 2018

Analiza systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. została opracowana w oparciu o wymóg sformułowany w art. 3 ust. 2 pkt 10, w związku z art. 9tb ust. 1 i 2 ustawy utrzymania czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1454 ze zm. – dalej ucpg). Przepis ten nakłada obowiązek dokonania corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych w zakresie gospodarowania odpadami z uwzględnieniem:

1. możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
2. potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
3. kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
4. liczby mieszkańców;
5. liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji;
6. ilości odpadów wytwarzanych na obszarze Związku;
7. ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu Związku oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Podstawowym celem wprowadzenia w lipcu 2013 r. nowego systemu gospodarowania odpadami w Polsce było i nadal jest zmniejszanie ilości odpadów komunalnych zmieszanych, w tym ulegających biodegradacji, poprzez prowadzenie selektywnej zbiórki i osiągnięcie w poszczególnych latach wymaganych prawem poziomów odzysku i recyklingu.

Zagospodarowanie odebranych odpadów.

Związek realizuje obowiązki w zakresie organizacji systemu odbioru odpadów komunalnych zmieszanych i wysegregowanych w stosunku do wszystkich rodzajów nieruchomości tj. nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych, co wynika treści uchwały nr VIII/28/2012 Zgromadzenia ZM „Obra”

z dnia 26 czerwca 2012 roku w sprawie przejęcia obowiązku odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkuje mieszkańcy a powstają odpady komunalne. Zatem właściciele nieruchomości niezamieszkałych, podobnie jak właściciele nieruchomości zamieszkałych, składają deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami do Związku i tym samym partycypują w kosztach funkcjonowania systemu. Rok 2018 był kolejnym, który potwierdził, że takie rozwiązanie, tak od strony organizacyjnej jak i ekonomicznej jest w pełni uzasadnione. Wyłonieni w roku 2017 w drodze otwartego przetargu operatorzy, wpisani do rejestru działalności regulowanej prowadzonej przez ZM „Obra”, usługi odbioru odpadów świadczyli przez cały 2018 rok. Operatorami tymi byli:

- dla Gminy Przemęt: Firma Usługowo Handlowa Dominik Zajac Błotnica ul. Szkolna 46;
- dla Gminy Siedlec: Zakład Eksploatacji Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Siedlcu ul. Zbąszyńska 15;
- dla Gminy Wolsztyn: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Berzyna.

Zagospodarowanie wszystkich rodzajów odpadów należało do ZM „Obra” i odbywało się w następujący sposób:

1. Odpady komunalne zmieszane.

Gminy: Przemęt, Siedlec, Wolsztyn – uczestnicy ZM „Obra” znajdują się w IV regionie gospodarowania odpadami, określonym w Wojewódzkim Planie Gospodarowania Odpadami (WPGO) dla naszego województwa. W regionie IV w trakcie roku 2018 funkcjonowała tylko jedna instalacja posiadająca status regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), zlokalizowana w Piotrowie Pierwszym. Instalacja posiada moce przerobowe niezbędne do zagospodarowania zebranych odpadów a prowadziła ją Spółka z o.o. „Tonsmeier – Zachód”. W trakcie roku 2018 w Spółce dokonano zmian własnościowych, w wyniku których nowy właściciel podjął szereg działań w istotny sposób wpływających na dotychczasową współpracę. Przede wszystkim pomimo wcześniejszych zapewnień nie przedłużył zawartego w 2012 roku porozumienia trójstronnego ZM „Obra” – ZM „Selekt” – Tonsmeier - Zachód Sp. z o.o. W to miejsce jednostronnie przygotował projekt nowej umowy na odbiór odpadów komunalnych zmieszanych, w nowej znacząco wyższej cenie przyjęcia 1 Mg na bramie RIPOK-u oraz z możliwością jej zmiany w każdym miesiącu. Z kolei zapisy w WPGO zapewniają obowiązek odbioru naszych odpadów przez RIPOK. ZM „Obra” pomimo kilkukrotnych próśb wyrażanych zarówno pisemnie jak i w trakcie organizowanych spotkań od prowadzącego RIPOK nie otrzymał szczegółowej kalkulacji uzasadniającej tak drastyczny wzrost ceny przyjęcia 1 Mg odpadów na bramie instalacji. Dodatkowo do każdej odebranej tony ZM „Obra” został obciążony kosztami transportu odpadów ze stacji przetwarzającej w m. Powodowo do Piotrowa Pierwszego. Brak możliwości weryfikacji ceny uniemożliwia podpisanie nowej umowy na odbiór odpadów komunalnych zmieszanych. Ponadto wobec stosowania nowych cen i braku chęci odniesienia się prowadzącego instalację do naszych uwag, w lipcu 2018 roku Zarząd ZM „Obra” złożył zawiadomienie do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o stosowaniu przez Spółkę jako prowadzącego regionalną instalację praktyk ograniczających konkurencję, polegających na nadużyciu pozycji dominującej na lokalnym rynku zagospodarowania odpadów komunalnych poprzez narzucanie nieuczciwych cen za przyjęcie określonych frakcji odpadów. Wzrost ceny na bramie obrazuje poniższa tabela:

2014	2015	2016	Do IV 2018	05.2018-10.2018	Od 11.2018	Od 01.01.2019
248,40 zł	237,60 zł	243,00 zł	268,92 zł	399,60 zł	426,60 zł	478,44 zł

Rok 2018 charakteryzował się kolejnym dość dynamicznym przyrostem ilości wytworzonych odpadów komunalnych zmieszanych i przekazanych do przetworzenia przez RIPOK.

Zestawienie ilościowe dostarczonych odpadów komunalnych zmieszanych do stacji przeładunkowej w Powodowie w okresie 1.01.2018-31.12.2018 i wysłanych do CZO "Tonsmeier - Zachód" Sp. z o.o. w Piotrowie Pierwszym

Miesiąc	Wolsztyn	Przemęt	Siedlec	Razem	CZO
Styczeń	996,1	395,5	281,18	1672,78	1506,88
Luty	802,18	336,32	247,74	1386,24	1490,78
Marzec	858,42	413,96	241,2	1513,58	1470,58
Kwiecień	956,96	412,82	266	1635,78	1428,86
Maj	900,86	355,29	217,88	1474,03	1323,08
Czerwiec	784,11	320,82	198,84	1303,77	1441,48
Lipiec	897,29	420,8	222,6	1540,69	1344,06
Sierpień	829,22	405,98	239,54	1474,74	1305,28
Wrzesień	879,36	316,62	195,82	1391,8	1173,54
Październik	999,84	373,98	288,3	1662,12	1183,16
Listopad	862,65	344,76	251,68	1459,09	1560,22
Grudzień	787,4	366,8	224,2	1378,4	1490,72
RAZEM	10554,39	4463,65	2874,98	17893,02	16718,64

Zestawienie ilościowe dostarczonych odpadów komunalnych zmieszanych do stacji przeładunkowej w Powodowie w latach 2014-2018

Miesiąc	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
I	958,16	1096,24	1039,58	1141	1672,78
II	892,9	981,82	917,58	1136,91	1386,24
III	998,62	1181,42	1005,04	1407,84	1513,58
IV	1113,98	1118,75	1176,1	1214,62	1635,78
V	955,8	980,42	1593,18	1368,56	1474,03
VI	939,84	1152,9	1059,1	1320,96	1303,77
VII	1172,94	1408,62	1171,88	1404,9	1540,69

VIII	1074,78	1355,5	1594,41	1528,37	1474,74
IX	981,9	867,64	1031,37	1159,21	1391,8
X	1154,7	1076,68	1324,6	1614,85	1662,12
XI	1005,2	1021,5	1205	1253,42	1459,09
XII	1136,32	984,02	1454,73	1380,08	1378,4
RAZEM	12385,14	13225,51	14572,57	15930,72	17893,02

Taka ilość wytworzonych odpadów naszym zdaniem ma swoje racjonalne uzasadnienie. Po pierwsze na skutek koniunktury gospodarczej zmalał odsetek osób pozostających bez pracy. Na 31,12. 2014 roku stopa bezrobocia w powiecie wolsztyńskim wynosiła 4,7 % zaś na koniec 2018 tylko 1,4 %. Po drugie, w zatrudnieniu mamy do czynienia z rynkiem pracobiorcy a nie rynkiem pracodawcy. Tu wymiar tej zmiany najlepiej obrazuje wzrost średniego wynagrodzenia publikowanego przez GUS, które w roku 2014 wynosiło ok. 3800 zł a na koniec 2018 wzrosło do ponad 4850 zł. Po trzecie, konsekwencją koniunktury gospodarczej jest też gwałtowny wzrost zatrudnienia cudzoziemców, którzy nie tylko pracują w firmach zlokalizowanych na naszym terenie ale też tu mieszkają, wytwarzając odpady choć nie zawsze partycypując w kosztach ich unieszkodliwiania. Po czwarte to rodzinny program 500+, którego realizacja na terenie działania ZM „Obra” spowodowała dopływ środków finansowych tylko dla uprawnionych na obszarze naszego działania na poziomie ok. 50 mln zł rocznie. Rośnie zatem siła nabywcza naszych mieszkańców a to z kolei sprawia, że konsumujemy coraz więcej. Funkcjonująca instalacja w Piotrowie Pierwszym – pomimo rok do roku wzrostu ilości wytwarzanych odpadów - w pełni w roku 2018 zabezpieczyła możliwość przetworzenia odpadów powstających na obszarze gmin, należących do regionu IV. Instalacja ta posiada moce przerobowe na poziomie 165 000 Mg/rok.

Odpady zebrane selektywnie

System zbiórki odpadów wysegregowanych jest systemem mieszanym, opartym o zbieranie surowców wtórnych w workach i pojemnikach zbiorczych. Pojemniki zbiorcze na: makulaturę, tworzywa sztuczne oraz zużytą odzież, funkcjonują w budownictwie wielorodzinnym oraz wynajmowane są przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych (min. instytucje, stowarzyszenia domków letniskowych, zakłady pracy, szkoły itp.). W przypadku nieruchomości zamieszkałych wielolokalowych sposób ten uniemożliwia sprawdzenie wywiązywania się właścicieli z podjętego obowiązku segregacji. Z kolei pojemniki na szkło bezbarwne oraz kolorowe zabezpieczają odbiór stłuczki szklanej od wszystkich właścicieli nieruchomości tj. zamieszkałych i niezamieszkałych. Ponadto, każdy właściciel nieruchomości mógł, w nieograniczonej ilości dostarczyć wysegregowane odpady takie jak min.: makulatura, stłuczka szklana, tworzywa sztuczne, odpady zielone, baterie, przeterminowane leki i chemikalia, gabaryty, gruz do jednego z trzech punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) zlokalizowanych po jednym na obszarze każdej z gmin – uczestników ZM „Obra”. PSZOK-i znajdują się:

w gminie Siedlec: Siedlec – oczyszczalnia ścieków, ul. Lipowa 4; w

gminie Przemęt; Błotnica, ul. Szkolna 46, wjazd od ul. Starkowskiej; w

gminie Wolsztyn: Berzyna 6, siedziba PGK Sp. z o.o..

Za bieżącą działalność PSZOK-ów odpowiedzialni są operatorzy, zaś zagospodarowanie zebranych w nich odpadów wysegregowanych leży po stronie ZM „Obra”. W roku 2018 problemy związane z zagospodarowaniem praktycznie wszystkich frakcji odpadów zbieranych selektywnie dotknęły również tworzyw sztucznych. Nasilającym się problemem związanym z zagospodarowaniem pozyskanych surowców wtórnych jest już nie uzyskanie zadowalającej ceny sprzedaży a wynegocjowanie jak najniższej ceny, którą należy wnieść za utylizację lub ich zagospodarowanie. W roku 2018 selektywnie zebrane odpady zagospodarowywane były w następujący sposób: stłuczka szklana – umowa z firmą Krynicki Recykling S.A.; przeterminowane leki – Firma Michałowski z Bydgoszczy; baterie – „REMONDIS Elektrorecykling Sp. z o.o.” Organizacja Odzysku; zużyty sprzęt rtv i agd – Elektrorecykling w Nowym Tomysłu; tworzywa sztuczne, makulatura, wielkogabaryty i pozostałe – PHU Przemysław Olejnik Wąbiewo; opony – „Agro Firma” Wroniawy; odzież – firma PPHU Sp. z o.o. „Wtórpol”; gruz – proces odzysku R – 5 i R-12 oraz magazynowanie. Rok 2018 jest pierwszym rokiem za który podmioty posiadające stosowne decyzje na skup surowców wtórnych od ludności (np. metale, makulatura) złożyły sprawozdania do ZM „Obra” z ilości skupionych od osób fizycznych surowców. Efektem pozyskanej do współpracy PPHU „Wtórpol” Sp. z o.o. Leszek Wojteczek, jest wyodrębnienie w 2018 roku 96,8 Mg odzieży z ogólnej masy odpadów komunalnych. Tego typu przedsięwzięcia, polegające na wyodrębnianiu różnych możliwych do zagospodarowania frakcji odpadów komunalnych powinny być kontynuowane, albowiem prowadzi to obniżenia łącznej ilości odpadów komunalnych zmieszanych przekazywanych do RIPOK-u a co za tym idzie, do zmniejszenia kosztów funkcjonowania systemu.

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Środowiska celem planów inwestycyjnych powinno być wskazanie realizacji infrastruktury niezbędnej do osiągnięcia w roku 2020 i w kolejnych latach zgodności z unijnymi dyrektywami w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Wśród tych ostatnich prym wiodą: hierarchia postępowania z odpadami, osiąganie wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu oraz ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Wezwaniem dla każdego organizatora systemu gospodarowania odpadami jest osiągnięcie celów w zakresie przygotowania odpadów do ponownego użycia i recyklingu. Zgodnie z art. 3b i 3c ucpg do dnia 31 grudnia 2020 roku obowiązani jesteśmy osiągnąć:

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo;
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w wysokości co najmniej 70% wagowo;
- ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy powstałych odpadów, liczonych w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w roku 1995.

Dla gmin – uczestników Związku do i za rok 2018 osiągnięcie tych poziomów przedstawia się następująco:

- ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wymagane	50%	50%	50%	45%	45%	40%	40%	35%
Osiągnięte	79,1%	1,78%	0,27%	0,00%	0,00%	0,00%		

- przygotowanie do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne, odpadów budowlanych i rozbiórkowych:

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wymagane	36%	38%	40%	42%	45%	50%	60%	70%
Osiągnięte	41,2%	45,15%	90,80%	45,73%	60,60%	53,36%		

- przygotowanie do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła:

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wymagane	12%	16%	16%	18%	20%	30%	40%	50%
Osiągnięte	15,61%	21,51%	38,84%	37,85%	43,00%	86,76%		

Selektywna zbiórka wybranych frakcji odpadów w Mg

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Metal	0	0	0	0	0	2251,733
Plastik	489,096	882,42	978,30	1 174,63	1 505,632	1 814,14
Papier	153,88	150,06	187,38	226,4	246,952	512,122
Szkło	651,83	748,72	743,23	835,18	872,74	935,80
Razem	1 294,81	1 781,2	1 908,91	2 236,21	2 625,324	5 513,795
Osoby płacące	50 983	51 194	51 078	51 181	51 479	51 774

Poziomy selektywnej zbiórki średniorocznie na osobę

	2015	2016	2017	2018
Metal	0	0	0	43,49
Plastik	19,15	22,95	29,25	35,04
Papier	3,67	4,42	4,80	9,89
Szkło	14,55	16,32	16,95	18,07

Jak z powyższego zestawienia wynika w czterech podstawowych frakcjach odpadów średniorocznie każdy płacący mieszkaniec gmin – uczestników ZM „Obra” wysegregował 106,49 kg surowców wtórnych. Jeśliby do tej ilości dodać odpady zielone i pozostałe, które wyodrębniamy z puli odpadów komunalnych (baterie, leki, opony, gabaryty, zużyty sprzęt rtv i agd) wtedy ilość ta wzrasta o 53,2 kg. Jak zatem wyżej wykazano, wszystkie poziomy odzysku i recyklingu wymagane prawem zostały za rok 2018 osiągnięte.

Budowa stacji przeładunkowej oraz nowego PSZOK-u.

W ramach stworzonego przez ZM „Obra” systemu gospodarowania funkcjonuje tymczasowa stacja przeładunkowa, zrealizowana przez Tonsmeier Sp. z o.o.. Stacja docelowa, ze względu na już istniejącą infrastrukturę techniczną powstanie na terenie przyległym bezpośrednio do składowiska. Zgodę na wyłączenie terenu pod przyszłą stacją przeładunkową oraz dodatkowy PSZOK Związek otrzymał od Nadleśnictwa w Wolsztynie. Związek w roku 2018 złożył wniosek o pozyskanie środków na realizację tego zadania, pochodzących ze środków poza budżetowych, pozyskanych w trybie złożenia oferty na nabory ogłaszane przez samorząd województwa wielkopolskiego w ramach działania 4.2 Gospodarka odpadami, poddziałanie 4.2.1 Tworzenie kompleksowych systemów gospodarki odpadami oraz uzupełnianie istniejących. W dodatkowym PSZOK-u przewiduje się lokalizację płyty umożliwiającej deponowanie gruzu budowlanego a następnie jego kruszenie i wykorzystywanie pod potrzeby drogowe gmin. W ramach zadania zakłada się realizację takich płyt w każdej z gmin – uczestników Związku. Ponadto Związek przygotował podstawy do złożenia wniosku o środki finansowe z działania 4.5.4 na powstanie centrum edukacji ekologicznej, umożliwiające prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci jak i dorosłych, promujących postawy proekologiczne w zakresie gospodarowania odpadami, gospodarki wodno -ściekowej, ochrony powietrza i fotowoltaniki. Zakładamy, że bezpośrednio przy centrum funkcjonować będzie punkt zbiórki, wymiany i naprawy gabarytów oraz rtv i agd.

Zakup pojemników do selektywnej zbiórki i utwardzanie miejsc pod gniazda recyklingowe.

Związek eksploatuje ok. 250 gniazd recyklingowych. Dla utrzymania elementarnego ładu i porządku wokół pojemników, teren pod pojemnikami do stłuczki szklanej i odzieży powinien być utwardzony – w roku 2017 utwardzono kolejne 2 gniazda. Własnością Związku są pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów – na skutek kilkunastoletniej ich eksploatacji trwa sukcesywna wymiana tych najbardziej zużytych. Związek dokonuje zakupów nowych pojemników pod bieżąco występujące potrzeby w tym zakresie.

Oprogramowania i sprzęt informatyczny.

Związek zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa posiada własną bazę danych osobowych. Baza i dostęp do niej jest chroniony w taki sposób, aby żadne dane nie były dostępne dla osób nieuprawnionych. W roku 2018 zakończono przygotowania do stworzenia elektronicznego systemu ewidencjonowania ilości odbieranych odpadów z każdego rodzaju nieruchomości, umożliwiającego także jego wykorzystanie przy rozpatrywaniu ewentualnych reklamacji. Tym samym ZM „Obra” jest przygotowany do zapowiadanego przez Ministerstwo Środowiska elektronicznego nadzoru nad transportem zebranych odpadów komunalny. Biorąc pod uwagę konieczność korzystania z bazy przez osoby kontrolujące nieruchomości w terenie będziemy zmierzać do stworzenia mobilnego połączenia w relacji: tablet kontrolującego – baza danych, umożliwiające natychmiastowe sprawdzenie obowiązku złożenia deklaracji przez właściciela nieruchomości wraz z wstępną kontrolą prawdziwości zawartych w niej danych. Organizacja systemu selektywnej zbiórki wymaga stałego elektronicznego monitorowania przede wszystkim gniazd recyklingowych. Monitorowaniu podlegają także te części obszaru gmin – uczestników Związku, na których systematycznie dokonuje się nielegalnego deponowania odpadów. Można to czynić za pomocą mobilnych kamer, których zapisy są wykorzystywane w bieżącej pracy min. straży miejskiej. Realizacja tych zadań sprawia, że niezbędne jest stałe planowanie i dokonywanie nakładów finansowych na wymianę sprzętu informatycznego oraz nowe oprogramowania.

Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami.

Rok 2018 w charakteryzował się znacznym wzrostem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania, wynikającymi przede wszystkim z:

- wzrostu opłaty składowiskowej (będzie rosła aż do roku 2020 do kwoty 270,00 zł/Mg);
- wzrostu ilości wytwarzanych odpadów komunalnych zmieszanych przy jednoczesnym wzroście ceny na bramie RIPOK-u;
- wzrostu ilości odbieranych odpadów wysegregowanych przy jednoczesnym spadku cen za pozyskane surowce wtórne;
- wzrostu cen za przyjęcie coraz większej ilości frakcji odpadów wysegregowanych do dalszego przetwarzania;
- trudności z wyegzekwowaniem opłaty od przebywających na naszych nieruchomościach cudzoziemców;
- znacząco większa niż zakładano ilość osób, podejmujących się obowiązku segregacji.

Z tych też powodów celem ekonomicznego zbilansowania funkcjonowania systemu przygotowane zostały propozycje zmian wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które weszły w życie w roku 2019. Zmianę wysokości opłaty połączono z innymi działaniami, które powinny mieć wpływ na ilość odpadów przekazywanych do dalszego zagospodarowania. Ilość mieszkańców gmin – uczestników ZM „Obra” objętych funkcjonującym systemem przedstawia poniższa tabela. Jednocześnie wyjaśniam, że tzw. „plan” to punkt odniesienia do sytuacji istniejącej w roku 2012 na obszarze Gminy Wolsztyn, w której od roku 1996 obowiązywał tzw. podatek śmieciowy i ówczesny poborca tego podatku dysponował danymi, z których wynikało, że na 100 zameldowanych osób faktycznie na terenie gminy przebywają 93. Pozostałe osoby to: uczniowie uczący się bądź studiujący

poza gminą, pracownicy na kontraktach zagranicznych lub delegowani długotrwale w inne części naszego kraju, osoby migrujące itp.

•	2015	2016	2017	2018
• „plan” (93%)	52 384	52 451	52 492	52 492
• % do „planu”	97,51	97,58	98,07	98,68
• osoby wg deklaracji	51 078	51 181	51 479	51 774
• osoby segregujące	43 243	43 680	44 789	46 113
• osoby nie segregujące	7 835	7 501	6 690	5 661
• % segregujących	84,66	85,34	87,00	89,07
• % nie segregujących	15,34	14,66	13,00	10,93

Na podstawie wcześniej pozyskanych informacji o ilościach opróżnionych w m³ pojemników wyliczono, że z nieruchomości zamieszkałych odebrano 71,89% a z nieruchomości niezamieszkałych 28,11% ogółu przekazanych do RIPOK-u odpadów. Wskaźnik ten będzie zweryfikowany w 2019 roku w oparciu o dane pozyskane z wprowadzonego systemu znakowania pojemników.

Ilość **odpadów komunalnych zmieszanych** wytworzonych w kg w poszczególnych latach w przeliczeniu na 1 płacącego mieszkańca:

	2012 r.	2014 r.	2015 r.	2016r.	2017 r.	2018 r.
Gmina Wolsztyn	340	200	213	229	251	382
Gmina Przemęt	181	175	172	194	219	343
Gmina Siedlec	116	117	136	142	216	257
Średnia ZMO	252	175	186	202	222,47	345,60

Ilość **wszystkich odpadów komunalnych** wytworzonych w ciągu 2018 roku w kg na nieruchomościach w przeliczeniu na 1 płacącego mieszkańca :

2014 r.	2015 r.	2016r.	2017 r.	2018 r.
242	259	281	398	505,29 ¹

łącznie poszczególnych latach w Mg wysegregowano:

2014 r.	2015 r.	2016r.	2017 r.	2018 r.
2558,98	2850,13	3771,48	4553,68	8267,88 ¹

Średnio, w poszczególnych latach jeden płacący mieszkaniec łącznie w kg wysegregował:

2014 r.	2015 r.	2016r.	2017 r.	2018 r.
49,99	55,80	73,76	88,46	159,69 ¹

¹łącznie z danymi z punktów skupu

Ilości wysegregowanych odpadów z tworzyw sztucznych spowodowały podjęcie decyzji o zwiększeniu częstotliwości ich odbioru od miesiąca kwietnia do października łącznie. Wydaje się, że taki wzrost ilości odpadów wysegregowanych ma związek z rosnącą świadomością właścicieli nieruchomości. Ponadto obserwujemy wzrost ilości odpadów oddawanych do PSZOK-ów, w tym opon, gabarytów oraz zużytego sprzętu rtv i agd.

Analizując dochody i koszty rodzajowe szczególną uwagę należy zwrócić uwagę na:

1. systematycznie zwiększającą się ilość osób podejmujących się obowiązku segregacji odpadów. To sprawia, że po stronie dochodowej odnotowane zostają niższe wpływy;
2. zbierane ilości surowców wtórnych, wzrastające koszty segregacji, przy jednocześnie bardzo niskich cenach skupu za surowce wtórne;
3. konieczność sfinansowania kosztów zagospodarowania coraz większej grupy obowiązkowo zbieranych selektywnie odpadów;
4. wydatki, które musimy ponieść na likwidację podrzutów odpadów pod gniazda recyklingowe;
5. zaległości z tytułu wnoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Windykacja należności prowadzona przez Związek jest w sposób określony w ustawie ordynacja podatkowa. Związek nie windykuje należności samodzielnie, korzysta w tym względzie ze służb Urzędów Skarbowych.

W wyniku prowadzonych w 2018 roku kontroli sprawdzających oraz odczytów z rejestracji opróżniania pojemników, ujawniono kolejnych właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi bądź złożone deklaracje nie były zgodne ze stanem rzeczywistym. Dotyczy to: posiadaczy domków letniskowych, podmiotów prowadzących działalność oraz rozbieżności w ilości osób faktycznie przebywających na nieruchomości. Należy mieć świadomość, że część domków letniskowych funkcjonuje na terenach nie przeznaczonych pod tego rodzaju zabudowę. Ponadto ustawicznie prowadzone jest sprawdzenie podmiotów gospodarczych, które znajdują się w ewidencji gmin – uczestników z tymi, które złożyły deklaracje. Dotyczy to przede wszystkim lokali handlowych i gastronomicznych.

Podsumowanie

Stworzony i wprowadzony w życie w dniu 1 lipca 2013 roku system gospodarowania odpadami komunalnymi był do roku 2017 systemem samobilansującym się co sprawiało że żadna z gmin – uczestników Związku nie dopłacała do funkcjonowania ZM „Obra”. Niestety rok 2018 to pierwszy rok, w którym nastąpił dość duży wzrost ilości wytworzonych na naszym obszarze działania odpadów (powody wzrostu zostały opisane wyżej) przy jednoczesnym radykalnym wzroście ceny przyjęcia 1 Mg odpadów zmieszanych na bramie RIPOK-u. Tym samym na bieżącej działalności wystąpiła strata w

wysokości 609 200,00, którą sfinansowały gminy – uczestnicy Związku. Uwagę zwracają wzrastające w Mg ilości odpadów wysegregowanych, co – pomimo wzrastających kosztów i trudności ze zbytem – jest tendencją korzystną w świetle konieczności osiągnięcia coraz wyższych poziomów do ponownego ich użycia i odzysku.

Dzięki kontrolom odnotowaliśmy wzrost ilości właścicieli nieruchomości niezamieszkałych wnoszących opłatę a na których prowadzona jest działalność gospodarcza lub nieruchomość zabudowana jest domkiem letniskowym (względnie wykorzystywana jest do celów rekreacyjnych).

Zważywszy na to, że wszyscy organizatorzy systemów gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce, w wyniku nowelizacji ucpg zobowiązani zostaną do osiągnięcia poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego zużycia odpadów komunalnych z wyłączeniem innych niż niebezpieczne, odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w wysokości co najmniej:

- 1) 50% wagowo za 2020 rok i w latach następnych;
- 2) 55% wagowo od 1 stycznia 2025 i w latach następnych;
- 3) 60% wagowo od 1 stycznia 2030 i w latach następnych;
- 4) 65% wagowo od 1 stycznia 2035 i w latach następnych

należy już dziś podejmować wszelkie działania zmierzające do wzrostu selektywnej zbiórki odpadów. Dla stabilności wszelkich rozwiązań systemowych bardzo ważnym jest dalsza intensyfikacja działań – zależnych nie tylko od Związku - sprzyjających postępowaniu z odpadami wg hierarchii określonej w ustawie o odpadach.

Za Zarząd ZM „Obra”

Przewodniczący

Krzysztof Piasek